

Нам пишуть Цікаві повідомлення

Шановний Ярославе Степановичу!

Доводжу до Вашого відома, що в заплаві р. Рось, недалеко від Чепеліївки, я виявив за допомогою програми “GoogleEarth” давню геологічну структуру, що має ознаки кратера ударного походження — астроблеми. Структура має діаметр приблизно 130 м. На місцині виглядає як суцільно заглиблена у поверхню заплави низина у формі геометрично правильного кола. Ознак зовнішнього валу кратера майже немає, суцільно розмитий. Підстилаючі геологічні породи — шар річного піску на глибині щонайменше 5 м. Поверхня в середині кола суцільно задернована монорослиною, що росте в постійно вологому ґрунті. Її ботанічну назву не знаю.

Маю поруч, на схід від цього об’єкта, за річкою Узин дачну ділянку з криницею на три кільця — суцільний пісок. До річки, місцеві називають річку Узинською фосою. У неділю, 4.10.2015 року, провів рекогносцирування на місцевості та зробив декілька світлин і відео цього об’єкта.

Що мені робити з цією інформацією далі, я не знаю, тому просто доводжу до Вашого відома, сприймаючи Вас як представника наукової спільноти України з цих питань.

На мою думку, по-перше, для визначення наявності в глибині метеоритного тіла та його типу, далі необхідно обстежити територію об’єкта за допомогою геофізичних приладів. Зробити магнітне знімання місцевості, георадарні обстеження тощо. Дістатися до метеорита буде технічно складно, бо ґрунт — чистий річний пісок, і близько до денної поверхні підходять ґрунтові води. Низина пересихає тільки наприкінці літа. Цьогоріч було посушливо, тому вода пішла на глибину понад 2 м. Загалом вся місцина постійно досить волога. Тому, якщо, припустимо є метеорит, то дістати його з глибини метрів з 20-ти (гіпотетично) буде вкрай важко.

Дослідні роботи можна проводити взимку, коли мороз, чи наприкінці серпня, на початку вересня, коли спадає вода у цій низині. Поруч є високе сухе місце, заплавна дюна, з культурним шаром доби Київської Русі та з ознаками ще більш давніх часів, згідно з фрагментами залишків ліпного глиняного посуду.

На ній цілком можливо встановити намет. Ґрунтова дорога, що йде з півночі від дачних ділянок, досить накатана і без ускладнень до самого об’єкта. Відео: <https://youtube/D0xf2DmNk0A>

З повагою
Валерій Латуха

Шановний пане Валерію!

Дякую Вам за інформацію, яку я пересилаю всім співробітникам Обсерваторії та керівникам Української астрономічної асоціації. Чекатиму пропозицій.

З повагою
Ярослав Яцків

Шановний Ярославе Степановичу!

Дякую за швидку відповідь.

Вважаю, якщо це дійсно кратер, то він має бути заповнений торфом на всю глибину. На захід від нього, справді, є велика ділянка торфовища, такі природні умови заплави. Якщо шари піску лежать на кристалічному щиті (на якій глибині він починається у цій місцині — поки невідомо), то, можливо, в заплаві досі є фрагменти його руйнування, викинуті з кратера при зіткненні. Тобто потребують додаткової уваги знахідки фрагментів гранітоїдів на поверхні заплави чи знайдені у процесі земляних робіт, що можуть теоретично мати ударне походження.

Також цікаво було б провести геологічне буріння для визначення стратиграфічних особливостей профілю об’єкту та мікроаналіз перехідного шару від матеріалу заповнення до материка. Відкриті земляні роботи в цій місцині ускладнені поверхневим заводненням заплави річки Рось. Вчора спустили ставки, що розташовані вище за течією р. Узин, і ґрунтові води одразу підійшли близько до поверхні та наповнили пересохлі за літо криниці у дачників. Для визначення напрямку зіткнення та напрямків викиду необхідні георадарні дослідження навколо об’єкту на значних ділянках площі. З георадарами в Україні не дуже. Недешево задоволення. В Європі є університети, що інтенсивно проводять дослідження археологічних об’єктів за допомогою георадарів. Можливо, слід залучити до співпраці колег з іноземних наукових закладів для проведення якісних інструментальних досліджень?

Надаю адреси, за якими можна проглянути науково-популярні відео з цієї теми:

— University of Birmingham. New digital map reveals stunning hidden archaeology of Stonehenge

<https://youtu.be/dniElFYIJ10>

— Museu d’Arqueologia de Catalunya. Ciutat romana d’Empuries-Test georadar d’alta resolucio STREAM-X

<https://youtu.be/9faloZyul-o>

— RT. Russian Meteor Recovered: Giant chunk lifted from lakebed. Репортаж про підняття Чебаркульського метеорита

<https://youtu.be/comW15KgxSs>

— приклад міжнародного проекту з буріння віддаленого озера в кратері прадавнього вулкана для отримання стратиграфічних колонок Potrok Aike Maar Lake Sediment Archive Drilling Project (PASADO), опис проекту

http://www.iodp.org/doc_download/2798-4-pasadosd8pdf

— відео робіт зі спуску науково-дослідної бурової платформи на воду <https://youtu.be/KqTKfk6CJJe>

— міжнародна наукова програма <http://www.icdp-online.org/home/>, підрозділ проекту з дослідження ударних кратерів космічного походження <http://www.icdp-online.org/projects/naturalhazards/impact-structures/>

Це тема для цікавих досліджень на багато років. Якщо я не помилюся, і мені це все не примарилось. ■

З повагою
Латуха Валерій